

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

AUTOR POSUZOVANÉ PRÁCE: **Jiří Švehla**

NÁZEV PRÁCE: **Archeoastronomie**

TYP PRÁCE: **bakalářská**

AUTOR POSUDKU: **PhDr. Petr Krišťuf, Ph.D.**

TYP POSUDKU: **vedoucí**

KRITÉRIA HODNOCENÍ

1. Bylo splněno zadání práce? **výborně**
2. Využití dostupných informací k tématu: **výborně**
3. Formální aspekty práce (rozsah, gramatika, úprava): **velmi dobře**
4. Strukturování práce: **velmi dobře**
5. Užívání odborné terminologie a stylistiky: **výborně**
6. Úroveň analýzy a syntézy dat, výběr a použití vhodných metod: **výborně**
7. Byly vyčerpány hlavní problémy tématu? **výborně**
8. Zaujal student vlastní stanovisko a jak je argumentačně podpořil? **výborně**

Návrh výsledné klasifikace: výborně

Stručné zdůvodnění celkového hodnocení:

Jiří Švehla si za téma své bakalářské práce zvolil archeoastronomii. Jedná se o téma, které v české literatuře prozatím nebylo systematicky zpracováno. Za cíl své práce si proto Jiří Švehla zvolil zmapování teoretických i praktických hledisek studia významu pozorování astronomických jevů v pravěku. Zároveň zpracoval i vlastní studii, kde se soustředil na význam sluneční trajektorie při pohřebních obřadech kultury se šňůrovou keramikou. Musím konstatovat, že student se tématu zhostil velmi úspěšně. Po seznámení s dějinami bádání v ČR i ve světě, navazuje velmi důležitou kapitolou, která je exkurzem do

etnoarcheologie. Jsou zde představeny přístupy různých společností (lovců-sběračů i zemědělců) k pozorování astronomických jevů. Důležitým poznatkem je, že tyto společnosti mají k astronomii často zcela rozdílný přístup. Pozorování vesmírných těles je důležitou součástí jejich rituálního i praktického života, ale často též aktivitou, která nemá pro společnost v podstatě žádný význam. Hlavní těžiště práce je soustředěno na archeoastronomický výzkum nemovitých památek z různých období pravěku. Student představuje klíčové lokality a důležité výsledky výzkumu, přičemž je k nim zdravě kritický. Za velmi pozitivní považuji jeho přístup k tvorbě obrazových příloh, kdy všechny použité půdorysy nemovitých památek, které převzal z literatury překreslil do jednotného stylu, což velmi prospívá přehlednosti práce. Problematice movitých artefaktů je věnován logicky menší prostor, neboť předmětů, které lze s pozorováním nebeských těles v pravěku jednoznačně spojit, je minimum a u některých je to navíc problematické.

Za klíčovou považuji vlastní studii Jiřího Švehly, ve které se věnuje způsobu orientace hrobů kultury se šňůrovou keramikou. Vychází ze známého faktu, že hroby této kultury jsou orientovány ve směru V-Z. Nicméně západ a východ Slunce se během roku podstatně mění. V případě, že by byly hroby orientovány na aktuální západ či východ Slunce, dal by se předpokládat výrazný rozptyl orientací. Student však dospívá k opačnému výsledku, což ho přivádí k interpretaci, že hroby na pohřebišti ve Vikleticích byly orientovány k východu a západu Slunce během rovnodennosti. Tento směr byl pravděpodobně na lokalitě fixován. Student tak prokázal schopnost klást si otázky, analyzovat vlastní datový soubor a dospět k interpretaci svědčící o způsobu chování tehdejší společnosti.

Za slabiny práce pokládám strukturu některých kapitol a nevhodně zvolené názvy, kdy práce působí jako propojení jednotlivých na sobě nezávislých studií.

Přesto pokládám práci Jiřího Švehly za velmi kvalitní a domnívám se, že převyšuje nároky kladené na bakalářskou práci. Doporučuji jí tedy k obhajobě.

DOPLŇUJÍCÍ OTÁZKY K OBHAJOBĚ (nepovinné):

DATUM: 9. 6. 2021

PODPIS:

